

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీ కృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, ద్వాదశోధ్యాయాంతర్గత శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణీ నమః

వాసుదేవ ఉవాచ

జారుధ్యామాహుతిః క్రాథః శిశుపాలో జనైః సహ ।

జరాసంధశ్చ శైబ్యశ్చ శతధన్వా చ నిర్జితః ॥ 12-30॥

తథా పర్జన్యఘోషేణ రథేనాదిత్యవర్చసా ।

అవాస్పీర్మహిషీం భోజ్యాం రణే నిర్జిత్య రుక్మిణీమ్ ॥ 12-31॥

ఇంద్రద్యుమ్నో హతః కోపాత్ యవనశ్చ కసేరుమాన్ ।

హతః సౌభపతిః శాల్యః త్వయా సౌభం చ పాతితమ్ ॥ 12-32॥

ఏవమేతే యుధి హతాః భూయశ్చాన్యాన్ శృణుష్వ హ ।

ఇరావత్యాం హతో భోజః కార్తవీర్యసమో యుధి ॥ 12-33॥

గోపతిస్తాలకేతుశ్చ త్వయా వినిహతావుభౌ ।

తాం చ భోగవతీం పుణ్యామ్ ఋషికాంతాం జనార్దన ॥ 12-34॥

ద్వారకామాత్మసాత్కృత్వా సముద్రం గమయిష్యసి ।

న క్రోధో న చ మాత్సర్యం నాన్యతం మధుసూదన ।
త్వయి తిష్ఠతి దాశార్థ్లా న నృశంస్యం కుతోఽన్యజు ॥ 12-35॥

ఆసీనం చైత్యమధ్యే త్వాం దీప్యమానం స్వతేజసా ।

ఆగమ్య ఋషయః సర్వేఽయాచంతాభయమచ్యుత ॥ 12-36॥

యుగాంతే సర్వభూతాని సంక్షిప్య మధుసూదన ।

ఆత్మనైవాత్మసాత్కృత్వా జగదాసీః పరంతప ॥ 12-37॥

యుగాదౌ తవ వాణ్ణేయ నాభిపద్మాదజాయత ।

బ్రహ్మో చరాచరగురుః యస్యేదం సకలం జగత్ ॥ 12-38॥

తం హంతుముద్యతౌ ఘోరా దానవౌ మధుకైటభౌ ।

తయోర్వృతిక్రమం దృష్ట్వా క్రుద్ధస్య భవతో హరేః ॥ 12-39॥

లలాటాజ్ఞాతవాన్ శంభుః శూలపాణిస్త్రిలోచనః ।

ఇత్థం తావపి దేవేశా త్వచ్ఛరీరసముద్భవౌ ।

॥12-40॥

త్వన్నియోగకరావేతా ఇతి మే నారదోఽబ్రవీత్ ।

తథా నారాయణ పురా క్రతుభిర్భూరిదక్షిణైః ॥

॥12-41॥

ఇష్టవాంస్త్యం మహాసత్రం కృష్ణ చైత్రరథే వనే ।

నైవం పరే నాపరే వా కరిష్యంతి కృతాని వా ।

యాని కర్మాణి దేవ త్వం బాల ఏవ మహాబలః ॥

॥12-42॥

కృతవాన్పుండరీకాక్ష బలదేవసహాయవాన్ ।

కైలాసభవనే చాపి బ్రహ్మణైర్వ్యవసః సహ ॥

॥12-43॥

వైశంపాయన ఉవాచ

ఏవముక్త్యా మహాత్మానమ్ ఆత్మా కృష్ణస్య పాండవః ।

తూష్ణీమాసీత్తతః పార్థమ్ ఇత్యువాచ జనార్దనః ॥

॥12-44॥

మమైవ త్వం తవైవాహం యే మదీయాస్తవైవ తే ।

యస్త్వాం ద్వేష్టి స మాం ద్వేష్టి యస్త్వానును స మామను ॥

॥12-45॥

నరస్త్వమసి దుర్ధర్ష హరిర్నారాయణో హ్యహమ్ ।

కాలే లోకమిమం ప్రాప్తౌ నరనారాయణావృషీ ॥

॥12-46॥

అనన్యః పార్థ మత్తస్త్వం త్వత్తశ్చాహం తథైవ చ ।

నావయోరంతరం శక్యం వేదితుం భరతర్షభ ॥

॥12-47॥

వైశంపాయన ఉవాచ

ఏవముక్తే తు వచనే కేశేవేన మహాత్మనా ।

తస్మిన్వీరసమావాయే సంరభేష్వథ రాజసు ॥

॥12-48॥

భృష్టద్యున్నుముఖైర్వీరైః భ్రాతృభిః పరివారితా ।
 పాంచాలీ పుండరీకాక్షమ్ ఆసీనం భ్రాతృభిః సహ ।
 అభిగమ్యాబ్రవీత్ క్రుద్ధా శరణ్యం శరణైషిణీ ॥ 12-49॥

ద్రౌపద్యువాచ

పూర్వే ప్రజాభిసర్గే త్వామ్ ఆహురేకం ప్రజాపతిమ్ ॥
 ప్రస్థారం సర్వలోకానామ్ అసితో దేవలోఽబ్రవీత్ ॥ 12-50॥

విష్ణుస్త్వమసి దుర్ధర్ష త్వం యజ్ఞో మధుసూదన ।
 యస్మా త్వమసి యష్టవ్యః జానుదగ్వో యథాఽబ్రవీత్ ।
 12-51॥

ఋషయస్త్యాం క్షమామాహుః సత్యం చ పరుషోత్తమ ।
 సత్యాద్యజ్ఞోసి సంభూతః కశ్యపస్త్యాం యథాఽబ్రవీత్ ॥ 12-52॥

సాధ్యానామపి దేవానాం శివానామీశ్వరేశ్వర ।
 భూతభావన భూతేశ యథా త్వాం నారదోఽబ్రవీత్ ॥ 12-53॥

బ్రహ్మశంకరశక్రాద్వైః దైవవృందైః పునః పునః ।
 క్రీడసే త్వం నరవ్యాఘ్రు బాలః క్రీడనకైరివ ॥ 12-54॥

ద్యౌశ్చ తే శిరసా న్యాస్తా పద్భ్యాం చ పృథివీ ప్రభో ।
 జఠరం త ఇమే లోకాః పురుషోసి సనాతనః ॥ 12-55॥

విద్యాతపోభితస్తానాం తపసా భావితాత్మనామ్ ।
 ఆత్మదర్శనత్యస్తానామ్ ఋషీణామసి సత్తమః ॥ 12-56॥

రాజర్షీణాం పుణ్యకృతామ్ ఆహవేష్వనివర్తినామ్ ।
 సర్వధర్మోపపన్నానాం త్వం గతిః పురుషర్షభ ।
 త్వం ప్రభుస్త్వం విభుశ్చ త్వం భూతాత్మా త్వం విచేష్టసే ॥ 12-57॥

లోకపాలాశ్చ లోకాశ్చ నక్షత్రాణి దిశో దశ ।

నభశ్చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ 12-58॥

మర్త్యతా చైవ భూతానామ్ అమరత్వం దివాకసామ్ ।

త్వయి సర్వం మహాబాహో లోకకార్యం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ 12-59॥

సా తేఽహం దుఃఖమాఖ్యాస్యే ప్రణయాన్మధుసూదన ।

ఈశస్త్వం సర్వభూతానాం యే దివ్యా యే చ మానుషాః ॥ 12-60॥

కథం ను భార్యా పార్థానాం తవ కృష్ణ సఖీ విభో ।

ధృష్టద్యుమ్నస్య భగినీ సభాం కృష్యేత మాదృశీ ॥ 12-61॥

స్త్రీధర్మిణీ వేపమానా శోణితేన సముక్షితా ।

ఏకవస్త్రా వికృష్టాఽస్మి దుఃఖితా కురుసంసది ॥ 12-62॥

రాజ్ఞాం మధ్యే సభాయాం తు రజసాఽతిపరిప్లుతా ।

దృష్ట్వా చ మాం ధార్తరాష్ట్రాః ప్రాహసన్ పాపచేతసః ॥ 12-63॥

దాసీభావేన మాం భోక్తుమ్ ఈషుస్తే మధుసూదన ।

జీవత్సు పాండుపుత్రేషు పంచాలేషు చ వృష్ణిషు ॥ 12-64॥

నన్వహం కృష్ణ భీష్మస్య ధృతరాష్ట్రస్య చోభయోః ।

స్నుషా భవామి ధర్మేణ సాహం దాసీకృతా బలాత్ ॥ 12-65॥

గర్హయే పాండవాన్స్తేవ యుధి శ్రేష్ఠాన్ మహాబలాన్ ।

యత్క్లిశ్యమానాం ప్రేక్షంతే ధర్మపత్నీం యశస్వినీమ్ ॥ 12-66॥

ధిగ్బలం భీమసేనస్య ధిక్పార్థస్య చ గాండివమ్ ।

యౌ మాం విప్రకృతాం క్షుద్రైః మర్షయేతాం జనార్దన ॥ 12-67॥

శాశ్వతోఽయం ధర్మపథః సద్భిరాచరితః సదా ।
యద్భార్యం పరిరక్షంతి భర్తారోఽల్పబలా అపి ॥ 12-68॥

భార్యాయాం రక్ష్యమాణాయాం ప్రజా భవతి రక్షితా ।
ప్రజాయాం రక్ష్యమాణాయామ్ ఆత్మా భవతి రక్షితః ॥ 12-69॥

ఆత్మా హి జాయతే తస్యాం తస్మాజ్జాయా భవత్యుత ।
భర్తా చ భార్యయా రక్ష్యః కథం జాయాన్మమోదరే ॥ 12-70॥

నన్విమే శరణం ప్రాప్తం న త్యజంతి కదాచన ।
తే మాం శరణమాపన్నాం నాన్వపద్యంత పాండవాః ॥ 12-71॥

పంచభిః పతిభిర్జాతాః కుమారా మే మహాజసః ।
ఏతేషామప్యవేక్షార్థం త్రాతవ్యాస్మి జనార్దన ॥ 12-72॥

ప్రతివింధ్యో యుధిష్ఠిరాత్ సుతసోమో వృకోదరాత్ ।
అర్జునాచ్ఛ్రుతకీర్తిశ్చ శతానీకస్తు నాకులిః ॥ 12-73॥

కనిష్ఠాచ్ఛ్రుతకర్మా చ సర్వే సత్యపరాక్రమాః ।
ప్రద్యుమ్నో యాదృశః కృష్ణ తాదృశాస్తే మహారథాః ॥ 12-74॥

నన్విమే ధనుషి శ్రేష్ఠాః అజేయా యుధి శాత్రవైః ।
కిమర్థం ధార్తరాష్ట్రాణాం సహంతే దుర్బలీయసామ్ ॥ 12-75॥

అధర్మేణ హృతం రాజ్యం సర్వే దాసాః కృతాస్తథా ।
సభాయాం పరికృష్టాహమ్ ఏకవస్త్రా రజస్వలా ॥ 12-76॥

నాధిజ్యమపి యచ్ఛక్యం కర్తుమన్యేన గాండివమ్ ।
అన్యత్రార్జునభీమాభ్యాం త్వయా వా మధుసూదన ॥ 12-77॥

ధిగ్బలం భీమసేనస్య ధిక్పార్థస్య చ పౌరుషమ్ ।
యత్ర దుర్యోధనః కృష్ణ ముహూర్తమపి జీవతి ॥ 12-78॥

య ఏతానాక్షిపద్రాష్టాత్ సహ మాత్రావిహింసకాన్ ।
అధీయానాన్పురా బాలాన్ వ్రతస్థాన్మధుసూదన ॥ ॥12-79॥

భోజనే భీమసేనస్య పాపః ప్రాక్షేపయద్విషమ్ ।
కాలకూటం నవం తీక్ష్ణం సంభూతం లోమహర్షణమ్ ॥ ॥12-80॥

తజ్జీర్ణమవికారేణ సహన్నేన జనార్దన ।
సశేషత్వాన్మహాబాహో భీమస్య పురుషోత్తమ ॥ ॥12-81॥

ప్రమాణకోట్యాం విశ్వస్తం తథా సుప్తం వృకోదరమ్ ।
బద్ధైనం కృష్ణ గంగాయాం ప్రక్షిప్య పురమావ్రజత్ ॥ ॥12-82॥

యదా విబుద్ధః కౌంతేయః తదా సంఛిద్య బంధనమ్ ।
ఉదతిష్ఠన్మహాబాహుఃభీమసేనో మహాబలః ॥ ॥12-83॥

ఆశీవిషైః కృష్ణసర్పైః భీమసేనమదంశయత్ ।
సర్వేష్వేవాంగదేశేషు న మమార చ శత్రుహా ॥ ॥12-84॥

ప్రతిబుద్ధస్తు కౌంతేయః సర్వాన్సర్పానపోధయత్ ।
సారథిం చాస్య దయితమ్ అపహస్తేన జఘ్నివాన్ ॥ ॥12-85॥

పునః సుప్తానుపాధాక్షీత్ బాలకాన్వారణావతే ।
శయానానార్యయా సార్థం కో ను తత్కర్తుమర్హతి ॥ ॥12-86॥

యత్రార్యా రుదతీ భీతా పాండవానిదమబ్రవీత్ ।
మహద్వ్యసనమాపన్నా శిఖినా పరివారితా ॥ ॥12-87॥

హా హతాస్మి కుతోన్వద్య భవేచ్ఛాంతిరిహానలాత్ ।
అనాథా వినశిష్యామి బాలకైః పుత్రకైః సహ ॥ ॥12-88॥

తత్ర భీమో మహాబాహుః వాయువేగపరాక్రమః ।
ఆర్యానూశ్వాసయామాస భ్రాతృంశ్చాపి వృకోదరః ॥ ॥12-89॥

వైనతేయో యథా పక్షీ గరుత్మాన్పతతాం వరః ।

తథైవాభిపతిష్యామి భయం వో నేహ విద్యతే ॥

॥12-90॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత అర్జునాభిగమనపర్వణి
ద్రౌపద్యాశ్వాసనే ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥ 12 ॥

**శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి
గోవిందనామావళి**

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

